

7-2017 Koordinator for teknologiutvikling

Forslagsstiller

VASK og IKS i samarbeid med Norsk Vanns arbeidsgruppe for teknologiutvikling (Sluttbrukergruppa).

Målsetting for prosjektet

Økt satsning på teknologiutvikling hos sluttbrukerne, gjennom koordinatorfunksjon i Norsk Vann.

Prioriteringskriterier

Kriterier	Koordinator for teknologiutvikling
1) Er prosjektet i samsvar med strategiplanen? <i>eller</i> Løser det nye behov	Prosjektet er i samsvar med strategiplanens punkt om «Utvikle og ta i bruk egnet teknologi i vannbransjen». Punktet er videre konkretisert i handlingsplanens del 1, Viktige satsninger i 2016, Kompetanseutvikling og –formidling; «Norsk Vann skal bidra til at det utvikles og tas i bruk egnet teknologi i vannbransjen, bla ved å stimulere til innovasjonsprosjekter».
2) Prosjektkategori?	Strategisk prosjekt
3) Er prosjektet egnet til å løse utfordringer for ulike medlemskategorier?	Prosjektet vil bidra til å løse utfordringer for alle medlemskategorier (små, store og selskaper).
4) Fører prosjektet til utvikling av nye veiledninger/verktøy? <i>eller</i> Revisjon av gamle veiledninger/verktøy?	Ikke relevant
5) Er prosjektet tilstrekkelig stort til å gi et tilfredsstillende resultat?	Ja, gitt at VASK og IKS stiller med tilstrekkelige personell ressurser til å delta i arbeidet jf. diskusjon nedenfor.
6) Er det sannsynlig med økonomiske bidrag fra eksterne miljøer til prosjektet?	Ja, bidrag fra VASK og IKS

Bakgrunn

Vannbransjen skal levere nok vann, rent og sikkert vann, fjerne og behandle avløpsvann på en hygienisk og miljømessig god måte, og utnytte ressursene på et bærekraftig vis. Dette kan ikke oppnås ved å bruke gårsdagens teknologi. Vannbransjen må ha en bevisst og aktiv holdning til teknologiutvikling for å kunne svare opp de forventninger samfunnet har til bransjen om å levere fremtidsrettede, bærekraftige og kostnadseffektive tjenester. Sluttbrukere må etterspørre innovative løsninger for å møte dagens og morgendagens utfordringer.

I løpet av våren 2014 ble det i ulike fora (VASK, IKS, fagkomiteer i Norsk Vann m.v.) diskutert hvordan sluttbrukerne i større grad skal koordinere sitt arbeid med teknologiutvikling. Bakgrunnen for dette var et ønske om økt innsats og styrking av arbeidet med teknologiutvikling i vannbransjen. Det ble nedsatt en arbeidsgruppe med følgende mandat;

Utarbeide en rapport som

- *Beskriver sluttbrukernes behov for teknologiutvikling*
- *Gir forslag til organisering av deltagelse i teknologiutvikling*
 - *finansiering*
 - *struktur/type samarbeid*

Sluttbrukergruppa påpeker i notatet «Anbefaling fra Norsk Vanns arbeidsgruppe for teknologiutvikling» av 30.09.2015, at det er mange barrierer som forhindrer økt teknologiutvikling i vannbransjen. Det er ingen enkel vei forbi disse barrierene. Langsiktig systematisk arbeid, bevisst holdning til behovet for teknologiutvikling, økt villighet til å ta risiko, økt fokus fra ledernivå, støtte til ildsjeler og tilrettelegging for økt samarbeid mellom aktørene i bransjen er noen hovedpunkter i arbeidet for å komme videre. Særlig kapasitet og ressurspersoner mangler, i tillegg til manglende bestillerkompetanse. Sluttbrukergruppa ser det som viktig at kommunene har

mulighet til å etablere robuste ordninger som de selv har god styring på, og som setter sluttbrukerne i fokus knyttet til teknologiutvikling. Sluttbrukerne må sette seg konkrete mål innen teknologiutvikling for vannbransjen, og forplikte seg til å arbeide for å oppnå disse målene.

Sluttbrukergruppa har i notatet kommet med en rekke anbefalinger, herunder et forslag om å etablere økt kapasitet til koordinering av teknologiutviklingsaktivitet ved Norsk Vann.

Sluttbrukergruppas notat ble sendt på høring høsten 2015 og det ble gjennomført et høringsmøte 27.01.16. Videre ble anbefalingene og skisse til videre arbeid diskutert i VASK- og IKS-samlingene våren 2016. Følgende 5 punkter var det enighet om å gå videre med:

- VASK og IKS beskriver sine forsknings- og teknologiutviklingsbehov
- Arbeidet forankres i ledelsen (FoUI strategi utarbeides)
- VASK og IKS dedikerer 1 person i x % stilling til dette arbeidet (pr. organisasjon)
- Koordinering og samhandling, herunder arbeide for en koordinator gjennom Norsk Vann
- Delta på arenaene for innovasjon og teknologiutvikling

Prosjektopplegg (kort beskrivelse)

Sluttbrukergruppa mener at økt koordinering mellom kommuner best kan løses ved etablering av en heltidsansatt i Norsk Vann. Denne personen skal kun arbeide ut mot sluttbrukerne knyttet til prosjekter og delta aktivt i tilretteleggelse av disse; en katalysator. Suksess/måloppnåelse bedømmes utfra antall prosjektinitiativ tatt av sluttbrukere.

Følgende områder ble pekt på, hvor det åpenbart er behov for bedre samarbeid mellom sluttbrukerne for å gjøre de i stand til å fjerne barrierene som hindrer teknologiutvikling;

- identifisering av felles teknologiutviklingsbehov
- synliggjøre teknologiutviklingsbehovet for leverandørindustrien
- pådriver og koordinering ved etablering av teknologiutviklingsprosjekter
- kunnskap/veiledning om regelverk og muligheter for kommunene som bestiller av innovative anskaffelser
- støtte til ildsjeler slik at disse kan få veiledning og coaching når de ønsker å gå i gang med prosjekter i egen kommune

En koordinator ved Norsk Vann vil arbeide med områdene beskrevet i lista over, i nært samarbeid med kommunene/selskapene. Se punktet om organisering nedenfor. Imidlertid forutsetter dette at kommuner og IKSer sikrer nødvendig kapasitet i egen organisasjon til å arbeide med teknologiutvikling. Således kan ikke denne stillingen ses uavhengig av dette.

Organisering/deltakere

Rent organisatorisk foreslås en 2-årig midlertidig stilling med finansiering gjennom Norsk Vanns prosjektsystem og med bidrag fra VASK og IKS. Ordningen evalueres etter senest 1,5 år, inkludert en vurdering av behov for videreføring.

Koordinator i Norsk Vann skal arbeide opp mot kontaktpersoner ute hos VASK og IKSene. Kommunene/selskapene oppretter egne innovasjon-/teknologiutviklingsgrupper hvor denne kontaktpersonen er leder for gruppen. Gruppens funksjon og oppgaver forankres i en FoUI-strategi. Således vil koordinatorens arbeid være godt forankret i et helhetlig arbeid ute hos kommunene/selskapene.

VAnnforsk vil være den naturlige arenaen for å presentere sluttbrukernes behov, og skape dialog med leverandører/produsenter og universitets- og forskningssektoren.

Prosjektet styres av en styringsgruppe bestående av arbeidsutvalget i VASK (AU-VASK), representanter fra IKS, og en representant for Norsk Vanns sekretariat. Det bør i tillegg vurderes om en uavhengig representant med brei erfaring innen teknologiutvikling skal inviteres inn. Styringsgruppa rapporterer til VASK, IKS og direktør i Norsk Vann.

Kostnader/finansiering

Prosjektkostnader er anslått til kr 2.400.000,- over en to-års periode og finansieres av Norsk Vanns prosjektsystem, VASK og IKS etter følgende fordelingsnøkkel:

- NV prosjekt ½. Utgjør kr. 600.000,- pr år over to år. Totalt 1.200.000,-.
- VASK og IKS ½. Utgjør kr. 26.100,- pr. år pr virksomhet over to år (forutsetter at alle 23 virksomheter innen VASK og IKS bidrar). Totalt 52.200,- pr. virksomhet.

I tillegg forutsettes det at VASK-kommuner og IKSer etablerer nødvendig kapasitet/personellressurser i egen organisasjon. Videre vil en forventning om økt aktivitet og deltagelse i teknologiutviklings-prosjekter kunne utløse kostnader for VASK og IKS (på kort sikt, men bedre og billigere løsninger på lang sikt).

Kost/nytte

Det er helt nødvendig å styrke teknologiutviklingen i vannbransjen. Sluttbrukergruppa har indentifisert økt koordinering av sluttbrukerne som et sentralt virkemiddel for å oppnå dette. Til nå har det ikke vært tilstrekkelige ressurser tilgjengelig i eksisterende nettverk for å kunne foreta en effektiv koordinering. Sluttbrukergruppa anbefaler at en slik funksjon legges til Norsk Vann i en 2-års prøveperiode ved at det etableres en egen stilling for en koordinator. Det forventes gode synergier og utløsning av deler av et ikke realisert potensiale for teknologiutvikling i bransjen.

Teknologiutvikling og innovasjon med sikte på mer kostnadseffektive og bærekraftige løsninger, kan gi betydelige besparelser for den enkelte virksomhet, da bransjen står overfor investeringsbehov rundt 500 mrd. kr. innen 2030. Videre er det risiko for omdømmetap og manglende rekruttering hvis bransjen ikke ønsker eller har evnen til å utvikle seg.

Tidsplan

Prosjektet starter opp 01.06.17 (tidligst mulige start for ny person, ansettelsesprosess starter rett etter styrets vedtak i januar) og rapporteres innen 01.06.19.

Usikkerhet i prosjektet

- Å få ansatt en person med god og riktig kompetanse som på kort tid kan arbeide effektivt med oppgavene.
- Sikre at VASK og IKS stiller med tilstrekkelige personell ressurser til å delta i arbeidet, jf. sluttbrukergruppas notat.

Rapportering og informasjon

Prosjektet rapporteres løpende via styringsgruppa til VASK, IKS og direktør i Norsk Vann. Annen rapportering skjer via Norsk Vanns og bransjens informasjonskanaler. I prosjektet i seg selv ligger det utstrakt kommunikasjonsaktivitet i form av innhenting og formidling av teknologiutviklingsbehov.

Kjetil Furuberg, 31.08.16

Direktørens forslag til prioritering for 2017:

Gjennomføres i 2017, med finansiering fra prosjektsystemet over to år (2017 og 2018). Sluttbrukergruppa foretok en grundig vurdering av arbeidet med teknologiutvikling i vannbransjen. Prosjektet er en av anbefalingene fra gruppa, og som gjennom dialog med VASK og IKS i 2016 har blitt bearbeidet videre. Prosjektet vil være utløsende for et spleiselag med VASK og IKS. Systematisk, langsiktig og målrettet arbeid er nødvendig for å få økt teknologiutvikling i bransjen, som igjen vil gi bransjen bedre forutsetninger for å møte dagens og fremtidens utfordringer og spille en viktig rolle i det grønne skiftet.

Innspill i høringsrunden

Avløpskomitéen

Viktig prosjekt som støttes.

Vannkomitéen

Vannkomitéen støtter prosjektet og ser at det er viktig med et kontaktpunkt mellom VASK og IKSene. Dette er ikke noe de kan gjøre alene. Kommunenes behov som skal fram. Det er ikke alltid tid til å gjøre dette på egenhånd.

VASK

Viktig prosjekt som støttes.

Direktørens innstilling til PU:

Gjennomføres i 2017.

Utfall av behandling i PU-møte 4. januar 2017

PU støtter direktørens innstilling.

Direktørens innstilling til styret:

Gjennomføres i 2017.